

บทที่ 3

นโยบายของรัฐบาลทหารม่าต่อชนกลุ่มน้อยชนชาติกะเหรี่ยง

หลังจากประเทศพม่าได้รับเอกราชจากอังกฤษในปี ค.ศ. 1948 แล้ว บรรดาชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ในสหภาพพม่าได้เรียกร้องและทวงสิทธิ์ในการปกครองตนเอง โดยเฉพาะชาวกะเหรี่ยงนั้นไม่ต้องการที่จะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพพม่า และปฏิเสธการแบ่งเขตรัฐกะเหรี่ยงตามสภาพภูมิศาสตร์ของรัฐบาลกลาง เนื่องจากการแบ่งเขตนั้นมีได้รวมเอาชาวกะเหรี่ยงทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งทำให้ชาวกะเหรี่ยงไม่สามารถพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันชาวกะเหรี่ยงก็เกรงว่าจะถูกโจมตีจากฝ่ายพม่า จึงได้จัดตั้งกองกำลังป้องกันตนเองขึ้นภายใต้ชื่อ "องค์กรพิทักษ์แห่งชาติกะเหรี่ยง" (Karen National Defence Organization : KNDO) ในขณะเดียวกันกับที่พรรคคอมมิวนิสต์พม่าก็ได้จัดเตรียมกองกำลังเพื่อปฏิวัติ¹

---

¹ โจเซฟ ซิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 47-48.

* ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1947 คณะของพลเอกอองซาน (Aung San) ได้รับคำเชิญให้ไปเยือนประเทศอังกฤษเพื่อตกลงกับรัฐบาลอังกฤษในการหาเส้นทางไปสู่การคืนเอกราชให้แก่พม่า แต่อังกฤษได้ตั้งเงื่อนไขไว้คือ "ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ มีสิทธิ์ในการตัดสินใจกับอนาคตของตนเองว่าจะขึ้นกับรัฐบาลสหภาพพม่าหรือไม่ก็ได้" และจากการประชุมที่เมืองปางหลวง (Panglong) ในรัฐฉานนั้น พลเอกอองซานได้ให้คำมั่นสัญญาว่าทุกกลุ่มเชื้อชาติสามารถที่จะมีส่วนร่วมในรัฐบาลชั่วคราวที่มีเขาเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการและยุติธรรม

ในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1948 หลังจากที่พม่าประกาศเอกราชได้ไม่ถึง 3 เดือน พรรคคอมมิวนิสต์พม่าก็ได้เปิดฉากก่อการจลาจลขึ้น เริ่มต้นด้วยการเข้าโจมตีหน่วยทหารอันเป็นกำลังของพรรคสันนิบาตประชาชนต่อต้านฟาสซิสต์ (Anti-Fascist People's Freedom League ; AFPFL) ที่มีชื่อว่า "องค์การอาสาสมัครประชาชน" (People's Volunteer Organization) และภายในปลายปี ค.ศ. 1948 นั้น ชาวกะเหรี่ยงก็เริ่มปฏิบัติการตามด้วยชาวมอญ จากนั้นก็เป็นชาวอะรากัน (ยะไข่) และชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ในรัฐอะรากัน ตามที่ได้คาดการณ์ไว้ว่าจะต้องเกิดการจลาจลขึ้นอย่างแน่นอน นายอูนู (U Nu) ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีสหภาพพม่าในเวลานั้น ได้สั่งให้พลเอกเนวิน (Ne Win) จัดตั้ง "กองกำลังอาสาสมัคร" ขึ้นเรียกว่า "Sitwundans" เพื่อรับสถานการณ์ดังกล่าว²

ในเวลานั้นกองทัพพม่ายังไม่เข้มแข็งเนื่องจากยังไม่พร้อมในการจัดเตรียมกองกำลัง ดังนั้น จึงต้องมีการจัดกำลังกันใหม่ ประการแรก กองทัพภาคที่ 1 กองทัพภาคที่ 2 และกองทัพภาคที่ 3 ที่เป็นชาวกะเหรี่ยงทั้งหมดถูกจัดขึ้นเป็นกองกำลังเพื่อต่อต้านกำลังกะเหรี่ยงอิสระ³ กองทัพภาคที่ 1 กองทัพภาคที่ 3 และกองกำลังที่เป็นพม่าทั้งหมดถูกจัดขึ้นเพื่อต่อต้านกำลังของฝ่ายคอมมิวนิสต์ พลเอกเนวิน ได้มีบัญชาให้พลโทยาโด (Ya Do) ซึ่งเป็นชาวพม่าแท้ จัดตั้งกองกำลังใหม่ทั้งหมด โดยแต่ละกองกำลังให้จัดตั้งภายใต้หลักการและพื้นฐานทางเชื้อชาติของแต่ละกลุ่ม เพื่อป้องกันการแตกแยกภายในกองทัพ กองทัพที่จัดตั้งขึ้นใหม่นี้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของพลเอกเนวินโดยตรง และต่อมาได้กลายมาเป็นเครื่องมือของพลเอกเนวิน ในการปราบ

² โจเซฟ ซิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 48.

³ พรรค AFPFL ได้เลือกประธานาธิบดีคนแรกที่เป็นคนมาจากรัฐฉานและให้ชาวกะเหรี่ยงเป็นผู้นำทางด้านทหาร

ปราบปรามฝ่ายต่อต้าน จนกระทั่งสามารถขับไล่ฝ่ายต่อต้านออกจากบริเวณ
หุบเขาอิระวดีในเวลาต่อมา⁴

เมื่อต้นปี ค.ศ. 1949 ก่อนที่ชาวกะเหรี่ยงจะจับอาวุธต่อต้าน
รัฐบาลสหภาพพม่า นั้น พวกเขามีความหวังว่าฝ่ายคอมมิวนิสต์พม่าจะสามารถ
เป็นแนวร่วมที่สำคัญในการที่จะเอาชนะฝ่ายรัฐบาลกลางได้ แต่ปรากฏว่า
พวกฉาน คะฉิ่น และฉิ่น เป็นผู้สนับสนุนข้างฝ่ายรัฐบาลกลาง ซึ่งได้
สร้างความผิดหวังให้แก่ชาวกะเหรี่ยงเป็นอย่างยิ่งที่ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ไม่ได้
ให้ความร่วมมือต่อต้านรัฐบาลกลางอย่างที่ชาวกะเหรี่ยงหวังไว้

ในช่วงระยะนี้ พรรคคอมมิวนิสต์ธงขาว (Communist White
Flag) โดยการสนับสนุนของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้ก่อความไม่สงบขึ้น
โดยทั่วไปในสหภาพพม่ารวมทั้งชนกลุ่มน้อย เช่น ชาวกะเหรี่ยง ชาวฉาน
และชาวคะฉิ่น ได้เคลื่อนไหวเรียกร้องขอแยกตัวเป็นอิสระปกครองตนเองมาก
ขึ้น จนกระทั่งนายอู๋ นายกรัฐมนตรีพม่าต้องรีบเร่งโอนไซไว้พิจารณาและสัญญา
ว่าจะให้คำตอบในวันที่ 5 มีนาคม ค.ศ. 1962 แต่ผลจากการที่รัฐบาล
สหภาพพม่าไม่ยอมปฏิบัติตามสัญญาที่จะให้อิสระในการปกครองแก่รัฐต่าง ๆ
ภายหลังที่อังกฤษมอบเอกราชให้ แต่รัฐบาลกลางกลับพยายามควบคุมและจะ
ครอบครองชนกลุ่มน้อยทั้งหมดต่อไป ประกอบกับการให้อิทธิพลแก่ชาวพม่าแก่
เหนือชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติอื่น ๆ โดยใช้ระบอบการปกครองแบบเผด็จการกึ่ง
สังคมนิยมจำกัดสิทธิของชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ เป็นผลทำให้ชนกลุ่มน้อยที่มี
สัญชาติพม่าไม่พอใจ จนถึงขั้นไม่ยอมรับการปกครองจากรัฐบาลกลาง
และทำการต่อต้านตั้งตนเป็นรัฐอิสระไม่ขึ้นต่อรัฐบาลทหารพม่า พร้อมทั้ง
สร้างอำนาจซ้อนรัฐในพื้นที่อิทธิพลของแต่ละกลุ่ม⁵

⁴ โจเซฟ วิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 48.

⁵ ข้อควบคุมที่ 34 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, "เอกสาร
ประวัติศาสตร์และการเมืองพม่า 2537", หน้า 113-114.

ในช่วงปี ค.ศ. 1947 - 1992 รัฐบาลสหภาพพม่าได้เน้นนโยบายการใช้กำลังทหารปราบปรามชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะชาวกะเหรี่ยงหรือกองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) นั้น เป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกทั้งทางการพม่าต้องการปราบปรามอย่างเด็ดขาดตลอดมา เนื่องจากกองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง ภายใต้การนำของพลเอกโบเม็ยะ มีศักยภาพทางทหารสูงกว่ากองกำลังติดอาวุธชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ มีกำลังพลประมาณ 90,000 - 100,000 คน จัดกำลังแบบสงครามกองโจรหรือจรยุทธ์ แบ่งออกเป็น 23 กองพลน้อย วางกำลังประจำเขต/จังหวัดต่าง ๆ ในรัฐกะเหรี่ยง มีประชากรประมาณ 8,600,000 คน (ร้อยละ 20 ของประชากรในสหภาพพม่า)^๑ ตั้งกองบัญชาการทหารสูงสุด ณ ค่ายมาเนอปลอว์ ตรงข้ามกิ่งอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ชาว-กะเหรี่ยงเป็นแกนนำของชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ที่มีกองกำลังติดอาวุธต่อต้านรัฐบาลทหารพม่ามาโดยตลอด

สงครามสร้างชาติของชาวกะเหรี่ยงในปี ค.ศ. 1951, 1976, 1984, 1986, 1988 และ 1992 นั้น มีรากฐานมาจากแนวความคิด

---

^๑ รัฐบาลสหภาพพม่าภายใต้การนำของนายอู นู ฤพลเอกเนวิน (Ne Win) และคณะทหารพม่าทำการปฏิวัติยึดอำนาจเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1962 ได้นำสหภาพพม่าเข้าสู่ระบบสังคมนิยมภายใต้พรรคการเมืองชื่อ "พรรคโครงการสังคมนิยมพม่า" (Burma Socialist Programme Party ; BSPP) ทำให้สหภาพพม่าประสบปัญหาทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะปัญหา "การฉ้อราษฎร์บังหลวง" และการขาดความชำนาญในด้านเศรษฐกิจตามระบบสังคมนิยม ก่อให้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างหนัก สหภาพพม่าซึ่งเคยเป็นประเทศที่ส่งข้าวออกเป็นอันดับหนึ่งของโลก กลายเป็นประเทศที่ยากจนที่สุดประเทศหนึ่งในจำนวน 10 ประเทศ

เรื่อง "ชาตินิยม" (nationalism)* ของชนชาติกะเหรี่ยงเอง และเกิดจากนโยบายการใช้กำลังทหารปราบปรามชนกลุ่มน้อยของรัฐบาลทหารพม่าที่ต้องการจะครอบครองชนกลุ่มน้อยทั้งหมด และดินแดนภายใต้การยึดครองของชนกลุ่มน้อยตลอดไปโดยไม่เปลี่ยนแปลง⁷

เมื่อปี ค.ศ. 1957 ชาวกะเหรี่ยงได้เจรจากับรัฐบาลทหารพม่าเพื่อขอสิทธิในการปกครองตนเองและเป็นรัฐอิสระ (independent state) แต่ได้ถูกทางการพม่าปฏิเสธพร้อมทั้งยืนยันให้ชาวกะเหรี่ยงวางอาวุธยุติการต่อต้านรัฐบาลทหารพม่า

ในปี ค.ศ. 1963 ม่านบะซาน (Mahn Ba Zan) เลขาธิการองค์การป้องกันชาติกะเหรี่ยง เป็นผู้แทนชาวกะเหรี่ยงเจรจากับรัฐบาลทหารพม่าภายใต้การนำของพลเอกเนวิน (Ne Win) เพื่อขอสิทธิในการปกครองตนเองและเป็นอิสระ แต่ได้ถูกทางการพม่าปฏิเสธอีก พร้อมทั้งดำเนินการปราบปรามชาวกะเหรี่ยงอย่างเหี้ยมโหด

ต่อมาในปี ค.ศ. 1964 พลโทโบเมียะ (ยศในขณะนั้น) ประธานาธิบดีและผู้บัญชาการทหารสูงสุดกองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงได้เจรจากับรัฐบาลทหารพม่าภายใต้การนำของพลเอกเนวิน เพื่อขอสิทธิในการปกครองตนเอง แต่ได้ถูกปฏิเสธและให้ชาวกะเหรี่ยงวางอาวุธเนื่องจากทางการพม่าไม่จริงใจที่จะเจรจาและไม่ต้องการให้ชนกลุ่มน้อยปกครองตนเอง

---

⁷สัมภาษณ์ พลเอกโบเมียะ ณ กองบัญชาการทหารสูงสุด ค่ายมาเนอปลอว์ รัฐกะเหรี่ยง วันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1994
นาวาอากาศเอกสมโชค สวัสดิรักษ์ ผู้สัมภาษณ์และบันทึก

* ชาวพม่าต้องการให้ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ยอมรับวัฒนธรรมของพม่า แต่ชนกลุ่มน้อยไม่ยอมรับ โดยเฉพาะชาวกะเหรี่ยงถือว่าวัฒนธรรมของตนเองนั้น ได้สืบทอดกันมานานหลายศตวรรษแล้ว

เพราะเกรงว่าสหภาพพม่าจะล่มสลาย รัฐบาลทหารพม่าเน้นนโยบายการใช้กำลังปราบปรามชนกลุ่มน้อยต่อไปโดยไม่เปลี่ยนแปลง^๕

เมื่อเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ค.ศ. 1976 ชนกลุ่มน้อยได้จัดตั้ง "แนวร่วมประชาธิปไตยแห่งชาติ" (National Democratic Front : NDF)^๖ ขึ้นเพื่อความร่วมมือทางการเมืองและการทหารและความเป็นเอกภาพในการต่อสู้กับฝ่ายรัฐบาลทหารพม่า โดยการนำของพลเอกโบเมียะ และได้รวมเอาองค์การปลดปล่อยแห่งอะรากัน (ยะไข่) องค์การคะฉิ่นอิสระ พรรคก้าวหน้าแห่งชาติคะยา พรรคสหรัฐแห่งชาติลาฮู องค์การปลดปล่อยแห่งรัฐปาลัง พรรคก้าวหน้าแห่งรัฐฉาน และองค์การแห่งชาติสหรัฐปาโอเข้าด้วยกัน รัฐบาลทหารพม่าได้ส่งกำลังทหารเข้าปราบปรามกองกำลังแนวร่วมประชาธิปไตยแห่งชาติในช่วงปี ค.ศ. 1976-1984 โดยพยายามผลักดันชนกลุ่มน้อยที่เป็นสาเหตุของปัญหาให้ออกจากดินแดนของตนไป แต่ไม่มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด^๗

ในปี ค.ศ. 1984 รัฐบาลทหารพม่าได้ปรับกลยุทธ์ใหม่ โดยเริ่มโจมตีกองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) ซึ่งเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งที่สุดในบรรดาสมาชิกของแนวร่วมประชาธิปไตยแห่งชาติก่อน การปฏิบัติการเริ่มต้นในฤดูแล้ง รัฐบาลทหารพม่าได้ส่งเครื่องบินทิ้งระเบิดและสนับสนุนด้วยปืนใหญ่ พร้อมทั้งส่งทหารราบเข้าเสริมกำลัง เพื่อปิดล้อมชาวกะเหรี่ยง

---

^๕สัมภาษณ์ พลเอกโบเมียะ และนักศึกษาพม่า ณ กองบัญชาการทหารสูงสุดค่ายมาเนอปลอว์ รัฐกะเหรี่ยง วันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1994 นาวาอากาศเอกสมโชค สวัสดิรักษ์ ผู้สัมภาษณ์และบันทึก

^๖โจเซฟ วิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 50.

^๗พรรคแห่งรัฐมอญใหม่และองค์การว่าแห่งชาติได้เข้าร่วมกับแนวร่วมประชาธิปไตยแห่งชาติ แต่พรรคสหรัฐแห่งชาติลาฮูได้ยอมจำนนจากการโจมตีของฝ่ายรัฐบาลทหารพม่า

ซึ่งอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนไทย-พม่า¹⁰ และสามารถเข้ายึดค่ายของชาว-กะเหรี่ยงได้เพียงค่ายเดียวคือ "ค่ายแม่ตะวอ"¹⁰ (Mae Tha Waw) ความสำเร็จของฝ่ายรัฐบาลทหารพม่าในการปฏิบัติการครั้งนี้ ทำให้สามารถตัดการค้าและตลาดมืด ซึ่งเป็นรายได้หลักของชาวกะเหรี่ยงลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตั้งด่านเก็บภาษีเถื่อนก็ชะงักไปโดยสิ้นเชิง จากนั้นรัฐบาลทหารพม่าก็เริ่มโจมตีกลุ่มอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิกของแนวร่วมประชาธิปไตยแห่งประเทศไทยต่อไป รัฐบาลทหารพม่าสามารถประสบความสำเร็จในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น แต่ไม่สามารถยึดครองพื้นที่ได้อย่างเด็ดขาด และไม่สามารถที่จะปราบปรามกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยได้อย่างราบคาบ¹¹

เดือนเมษายน ค.ศ. 1986 สงครามกลางเมืองได้ประทุขึ้นอีกครั้งหนึ่ง รัฐบาลทหารพม่าได้ทุ่มเทกำลังอย่างหนักเพื่อชิงพื้นที่คืนจากฝ่าย-ต่อต้าน ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1987 แนวร่วมประชาธิปไตยแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการประชุมสมาชิกของกลุ่มชนที่ "มาเนอพลอว์" กองบัญชาการ-ทหารสูงสุด รัฐกะเหรี่ยง และจัดตั้ง "องค์การแห่งชาติลาฮู" (Lahu National United Party : LNUP) ขึ้นใหม่ เพื่อต่อต้านรัฐบาล-ทหารพม่าต่อไป มีสมาชิกเข้าร่วมประชุม 10 องค์การ กะเหรี่ยงยอมรับความเป็นประชาธิปไตยและการตัดสินใจขององค์การ ต่อมาได้มีการประชุม

---

¹⁰ ค่ายแม่ตะวอ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเมย ตรงข้ามบ้านแม่ตะวอ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก

¹¹ โจเซฟ ซิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 50-51.

* ชนกลุ่มน้อยชาวกะเหรี่ยงและชาวมอญ ฯลฯ รวมทั้งครอบครัวได้หลบหนีการกวาดล้างของกองทัพพม่าเข้ามาอาศัยอยู่บริเวณชายแดนด้านตะวันตกของไทย ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนชาวไทยบริเวณชายแดน นอกจากนี้เมื่อมีการสู้รบรุนแรงจะมีกระสุนปืนใหญ่ของฝ่ายทหารพม่าตกในเขตไทย ทำให้สถานที่ราชการ บ้านเรือนและทรัพย์สินของราษฎรไทยได้รับความเสียหาย

การประชุมครั้งที่ 2 ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง และได้ให้การสนับสนุนข้อสรุปทาง การเมืองอย่างเป็นเอกฉันท์ ในการที่จะจัดตั้ง "สหพันธ์รัฐแห่งพม่า" ขึ้น ซึ่งจะให้สิทธิ์แก่คนทุกเชื้อชาติในการปกครองตนเอง และร่วมกันจัด ระเบียบการปกครองบนหลักการแห่งความเสมอภาค เสรีภาพ และการ ตัดสินใจอย่างอิสระ และทุกกลุ่มได้เรียกร้องให้มีความร่วมมือที่จะต่อต้าน รัฐบาลทหารพม่าต่อไป¹²

ในช่วงระยะเวลา 26 ปี (ค.ศ. 1962-1988) ที่พลเอกเนวิน และกลุ่มทหารพม่าได้อยู่ในอำนาจปกครองสหภาพพม่า โดยมีลักษณะเผด็จการ ที่อาศัยอุดมการณ์สังคมนิยม ทำให้สหภาพพม่าต้องประสบปัญหาทั้งทางด้าน การเมือง ทางด้านเศรษฐกิจ และทางด้านสังคม จึงก่อให้เกิดความไม่ พอใจและมีการต่อต้านขึ้นในหมู่ประชาชน นักศึกษา และพระสงฆ์ทั่วประเทศ กลุ่มผู้ต่อต้านได้ประกาศเจตนารมณ์ว่าไม่ต้องการรัฐบาลเผด็จการของ พลเอกเนวิน ไม่ต้องการระบบสังคมนิยมทหารพม่า และไม่ยอมรับการ ผูกขาดอำนาจของพรรคโครงการสังคมนิยมพม่า (Burma Socialist Programme Party : BSPP)

สงครามกลางเมืองในสหภาพพม่าในปี ค.ศ. 1988 การชุมนุม ประท้วงรัฐบาลทหารพม่าของกลุ่มต่าง ๆ เกิดภาวะการขาดแคลนอาหาร และการปล้นสดมภ์ทั่วไปทำให้พลเอกชอหม่อง (Saw Maung)* ผู้บัญชาการ- ทหารสูงสุดและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กระทำรัฐประหารเมื่อ- วันที่ 18 กันยายน ค.ศ. 1988 โดยอ้างความจำเป็นในการรักษาความ สงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศ แต่ผู้นำรัฐบาลทหารพม่ายังเป็น ผู้ที่ใกล้ชิดกับพลเอกเนวิน¹³

¹² โจเซฟ ซิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

* พลเอกเนวินสมยอมให้พลเอกชอหม่องทำรัฐประหาร แต่ พลเอกเนวินยังคงเป็นผู้มีบทบาทสูงในคณะรัฐบาลทหารพม่าอยู่ต่อไป

¹³ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี้, "ปัญหาการ เมืองในสหภาพพม่า 2537", หน้า 12.

คณะกรรมการจัดตั้ง "สภาปฏิรูปกฎหมายและระเบียบของรัฐ" (State Law and Order Restoration Council : SLORC) ขึ้น และเปลี่ยนชื่อพรรคโครงการสังคมนิยมพม่า (BSPP) เป็น "พรรคสามัคคี-แห่งชาติ" (National Unity Party : NUP) พร้อมทั้งดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรีมากขึ้น แต่่นโยบายการใช้กำลังทหารปราบปรามชนกลุ่มน้อยไม่เปลี่ยนแปลง ในช่วงปี ค.ศ. 1988-1992 รัฐบาลทหารพม่าได้เน้นการใช้กำลังทหารปราบปรามชาวกะเหรี่ยง (KNU) และชาวมอญ ในห้วงฤดูแล้งเกือบทุกปี เนื่องจากรัฐบาลทหารพม่ามีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ¹⁴

1. เพื่อมิให้สหภาพพม่าเป็นประเทศที่ล่มสลาย
2. เพื่อความปรองดองของชนในชาติ
3. เพื่อความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย
4. เพื่อส่งเสริมเกียรติภูมิของชาติ
5. เพื่อการสถาปนาประเทศยุคใหม่

รัฐบาลทหารพม่าเริ่มการปกครองในระบบเข้มงวดและเผด็จการมากขึ้น เป็นการเปิดตัวของสหภาพพม่าในด้านร้ายออกมาสู่ประชาคมระหว่างประเทศ ด้วยการเพิ่มศักยภาพทางทหารในอัตราเร่ง โดยการสั่งซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์จากสาธารณรัฐประชาชนจีน* มูลค่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และสั่งซื้ออาวุธจากสวีเดนจำนวนมากอีกด้วย เพื่อจะใช้กำลังทหารปราบปรามชนกลุ่มน้อยและนักศึกษาพม่าตามแนวชายแดนไทย-พม่า¹⁵

¹⁴ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด, "สรุปข่าวความมั่นคงด้านพม่า ตุลาคม 2536", หน้า 1.

* สาธารณรัฐประชาชนจีนจัดส่งอาวุธยุทโธปกรณ์พร้อมอะไหล่กระสุนปืนไปให้รัฐบาลทหารพม่า และสร้างโรงงานผลิตอาวุธเพื่อนำไปประจำการตามแนวชายแดนไทย-พม่า

¹⁵ มติชน 10 (กุมภาพันธ์ 2536) : 27.

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1948-1992 รัฐบาลทหารพม่าดำเนินนโยบายต่อชนกลุ่มน้อยชนชาติกะเหรี่ยง ดังนี้

1. การตัดเส้นทางลำเลียงอาหารจากแหล่งเพาะปลูกไม่ให้ไปถึงฐานที่มั่นทางทหาร โดยพม่าจะพยายามสืบหาแหล่งเพาะปลูกเมื่อพบก็จะเข้าทำลาย หรือไม้ก็ปล้นไปเป็นเสบียงของทหารพม่า¹⁶
2. การตัดความสัมพันธ์ระหว่างชนชาติกะเหรี่ยงด้วยกันที่อาศัยอยู่คนละแห่งไม่ให้มีการติดต่อถึงกันและกันได้ เป็นการป้องกันความช่วยเหลือระหว่างทหารกับพลเรือน¹⁷
3. การตัดหัวหน้าปฎิวัติหรือผู้นำของชาวกะเหรี่ยง เพราะรัฐบาลทหารพม่ารู้ว่าโดยนิสัยของชาวกะเหรี่ยงนั้นชอบถือสันโดษ¹⁸
4. การตัดรัฐกะเหรี่ยงกับประชาคมระหว่างประเทศ เพราะรัฐบาลทหารพม่าไม่ต้องการให้ประชาคมระหว่างประเทศรับรองและรับรู้ถึงความเป็นมา และการพัฒนาการทางการเมืองของชาวกะเหรี่ยง¹⁹

---

¹⁶ พลเอกโบเม็ยะ กล่าวว่าเขตพื้นที่ใดที่ทหารพม่าเข้าถึงจะมีปัญหา เพราะชาวพม่าจะเข้าแย่งชิงเสบียงอาหารจากชาวกะเหรี่ยง และทำทุกวิถีทางเพื่อจะครอบครองอำนาจต่อไป

¹⁷ ตัดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกะเหรี่ยงกับรัฐคะยา หรือรัฐคะเรนนี้ และกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยแห่งชาติ

¹⁸ รัฐบาลทหารพม่าได้ลอบสังหารพลเอกชอเบา ผู้นำชาวกะเหรี่ยงในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1951 ชาวกะเหรี่ยงถือว่าพลเอกชอเบาเป็นประธานาธิบดีคนแรกของสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงและเป็นผู้ก่อตั้งประเทศ

¹⁹ รุ่งฟ้า, สงครามสร้างชาติกะเหรี่ยง (นครสวรรค์ : สำนักพิมพ์พิมพ์มลา พับลิชชิ่ง, 2530), หน้า 135-136.

นอกจากนี้ รัฐบาลทหารพม่ายังใช้มาตรการทางเศรษฐกิจต่อต้านชนกลุ่มน้อยและชาวกะเหรี่ยงอีก เช่น ในปี ค.ศ. 1987 รัฐบาลทหารพม่าสั่งยกเลิกเงินจัต (Kyat) ใบละ 25, 35 และ 75 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำลายเศรษฐกิจของชนกลุ่มน้อยและการค้าในตลาดมืดด้วยรัฐบาลทหารพม่ามีความเชื่อว่าชาวกะเหรี่ยงมีเงินจัตอยู่ในมือมาก การสั่งยกเลิกเงินจัตเหล่านี้จะทำให้เงินหมดราคาไปทันที แต่ความเป็นจริงแล้วชาวกะเหรี่ยงเป็นชนกลุ่มน้อยที่ไม่นิยมเก็บเงินจัตอยู่ในมือ แต่จะนิยมเปลี่ยนเป็นสิ่งของและสินค้าหรือเงินบาทมากกว่า ปรากฏว่าคนที่ได้รับความเดือดร้อนจากการยกเลิกเงินจัตในครั้งนี้นักกลับกลายเป็นประชาชนชาวพม่าไป ประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับผลกระทบคือบรรดานักศึกษาพม่าที่ได้รับเงินค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง เมื่อเงินจัตหมดราคานักศึกษาพม่าส่วนใหญ่ก็กลายเป็นผู้ล้มละลายไปในทันที กล่าวกันว่า การยกเลิกเงินจัตในครั้งนี้ส่งผลให้เงินหายจากตลาดการเงิน* ถึงร้อยละ 80 ที่เดียว²⁰

รัฐบาลทหารพม่าภายใต้การนำของพลเอกชอหม่องชาติฐานการสนับสนุนจากประชาชนชาวพม่า รัฐบาลอยู่และเลี้ยงตัวเองได้ด้วยกำลังทหาร และอาวุธที่เหนือกว่ากลุ่มต่อต้านภายในและชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่าง ๆ ส่วนอาวุธยุทโธปกรณ์ก็ได้มาจากการขายทรัพยากรธรรมชาติ ในช่วงปี

---

²⁰ พรพิมล ตริโชติ, "ผู้ขัดแย้งทางการเมืองพม่าแถบชายแดนไทย", เอเชียปริทัศน์ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2535) : 47. อ้างอิงจาก Boucaud, Andre and Louis. Burma's Golden Triangle (Bangkok : Asia 200 Ltd., 1985), p.52.

* การประกาศยกเลิกธนบัตร 25, 35 และ 75 จัต (Kyat) ในเดือนกันยายน ค.ศ. 1987 เป็นการยกเลิกโดยไม่มีการชดเชยใด ๆ ซึ่งกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนชาวพม่าโดยตรง

ค.ศ. 1990-1991 รัฐบาลทหารพม่าสั่งซื้ออาวุธจากสาธารณรัฐประชาชน-จีนมูลค่ามากกว่า 10,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ²¹ รัฐบาลทหารพม่าได้ใช้เครื่องบินและเฮลิคอปเตอร์* จำนวน 30 เครื่อง ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาใน "โครงการการพ่นยาเพื่อทำลายต้นฝิ่น" นั้น ทำสงครามกับชาวกะเหรี่ยงและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ เนื่องจากรัฐบาลทหารพม่าเห็นว่า ปัญหาชนกลุ่มน้อยกับปัญหาการค้ายาเสพติดเป็นเรื่องเดียวกัน²²

ปลายปี ค.ศ. 1988 เป็นต้นมา รัฐบาลทหารพม่าพยายามอย่างยิ่งที่จะกำจัดกลุ่มกะเหรี่ยง (KNU) ให้หมดไปจากชายแดนไทย-พม่า ทั้งนี้ เพื่อเปิดทางการค้าชายระหว่างไทยกับพม่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าไม้ซึ่งรัฐบาลไทยได้รับสัมปทานทำไม้ส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่ยึดครองของชาวกะเหรี่ยง แต่รัฐบาลทหารพม่าไม่สามารถให้ความคุ้มครองแก่บริษัทเอกชนไทยผู้ที่จะเข้าไปทำไม้ได้เต็มที่ จนถูกร้องเรียนจากบริษัททำไม้อยู่เสมอ ทางทหารพม่าจึงใช้ทหารเข้าบุกโจมตีฐานที่มั่นของชาวกะเหรี่ยง และสามารถยึดที่มั่นสำคัญ ๆ ไว้ได้บางส่วน จนถึงสิ้นปีฐานที่มั่นที่สำคัญ ๆ ของชาวกะเหรี่ยงที่ถูกทางการพม่ายึดไว้ได้แก่ "ค่ายแม่ตะวอ" ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1988 "ค่ายเกลเดย์" (Klerday) ในเดือนมกราคม "ค่ายมอโปเก" (Maw Po Klay) "ค่ายแม่ลา" (Maela) ในเดือนมีนาคม และ "ค่ายวังข่า" (Wang Kha) ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1989 ผลจากการสู้รบ

²¹ มติชน 10 (กุมภาพันธ์ 2536) : 27. และ The Nation (February 11, 1991) : 5.

²² โจเซฟ ซิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 54.

* มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงกันอย่างกว้างขวางในกองทัพพม่ากับขบวนการค้ายาเสพติดของ "ขุนซ่า" (Khun Sa) แห่งรัฐฉาน มีการติดสินบนไม่ให้เครื่องบินของรัฐบาลพ่นยาทำลายต้นฝิ่นในพื้นที่ของขุนซ่า และให้ความสนใจกับขบวนการรวานค้าฝิ่นของเขา

ทำให้มีผู้อพยพพลัดถิ่นสงครามเข้ามาในเขตประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นชาวกะเหรี่ยงและชาวกะเหรี่ยงหรือคะเรนนี่ เป็นจำนวนประมาณ 20,000 คน สำหรับความสูญเสียของชาวกะเหรี่ยง เมื่อเปรียบเทียบกับหลาย ๆ ปีที่ผ่านมา ปีนี้นับว่าเป็นปีที่ต้องประสบกับความเสียหายมากที่สุด²³

นอกจากค่ายใหญ่ ๆ ดังกล่าวที่ถูกยึดไปแล้ว ทหารพม่ายังบุกเข้าโจมตีค่ายชาวกะเหรี่ยงอื่น ๆ ซึ่งอยู่ตามแนวชายแดนไทย-พม่าด้วย โดยเฉพาะการบุกเข้ายึด "ค่ายค่อมูรา" (Kawmoorah) ซึ่งเป็นค่ายที่มีภูมิประเทศอยู่ในที่ล้อมของประเทศไทย ทหารพม่าได้ข้ามแดนเข้ามาในเขตไทยเพื่อจะตีค่ายชาวกะเหรี่ยงจากด้านหลัง ทำให้หมู่บ้านไทยในแถบนั้นได้รับความเสียหาย รัฐบาลไทยได้ประท้วงการกระทำของทหารพม่าในกรณีนี้ และฝ่ายพม่าก็สัญญาจะชดใช้ค่าเสียหายให้²⁴

กองกำลังกะเหรี่ยงได้ตอบโต้การโจมตีของทหารพม่าด้วยการใช้ปืนใหญ่ยิงเข้าไปในเมืองเมียวดี²⁵ ซึ่งอยู่ในเขตคุ้มครองของสหภาพพม่า เมียวดีเป็นทั้งศูนย์กลางทางยุทธศาสตร์ในแถบนี้ และเป็นเมืองศูนย์กลางทางการค้า ซึ่งทางการพม่าได้เปิดให้มีการค้าอย่างถูกกฎหมายระหว่างเมืองเมียวดี (รัฐกะเหรี่ยง) กับอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1989 ชาวกะเหรี่ยงยังทำลายสะพาน 2 แห่ง ระหว่างเมียวดีกับกอกะริก (Kalkarik) ซึ่งเป็นเส้นทางที่ทหารพม่าใช้ลำเลียงอาวุธยุทโธปกรณ์และเสบียงอาหารเข้าไปยังกรุงย่างกุ้ง การตอบโต้ของชาวกะเหรี่ยงทำให้

²³ ทรายแก้ว ชูทรัพย์, "พม่า", เอเซียรายปี 1990/2533 สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2533, หน้า 58.

²⁴ ทรายแก้ว ชูทรัพย์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 58.

²⁵ เมืองเมียวดี รัฐกะเหรี่ยง เป็นจุดที่ฝ่ายไทยกับพม่าสร้างสะพานมิตรภาพ และเป็นส่วนหนึ่งของเขตที่ตั้งสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ 4 ประเทศ คือ ไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน สหภาพพม่า และลาว

การค้าที่ชายแดนบริเวณนี้ซบเซาลงไปเป็นช่วง ๆ และส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่าไม่น้อย²⁶

กองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) เป็นกองกำลังชนกลุ่มน้อยที่มีศักยภาพทางทหารมากที่สุด เขตอิทธิพลของชาวกะเหรี่ยงกินอาณาบริเวณส่วนใหญ่ของชายแดนไทย-พม่า นับตั้งแต่รัฐบาลทหารพม่าตัดสินใจบุกเข้าโจมตีกองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงในปลายปี ค.ศ. 1989 นั้น การสู้รบระหว่างชาวกะเหรี่ยงกับกองทัพพม่าก็สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนชาวไทยที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนด้านนี้มาก เพราะบางครั้งมีกระสุนปืนใหญ่ตกในเขตไทย หรือการที่ทหารพม่าติดตามโจมตีกองกำลังชนกลุ่มน้อยเข้ามาในเขตไทย รัฐบาลไทยโดย พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ผู้บัญชาการทหารบก จึงเสนอที่จะเป็นตัวกลางจัดการเจรจาหยุดยิงระหว่างสองฝ่ายนี้ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1990 แต่ความพยายามนี้ก็ล้มเหลวไป โดยรัฐบาลทหารพม่าอ้างว่าเป็นการแทรกแซงกิจการภายในของสหภาพพม่า²⁷

เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน ค.ศ. 1991 รัฐบาลทหารพม่าได้ประกาศย้ำอีกครั้งว่า องค์การจัดตั้งของชนกลุ่มน้อย 4 กลุ่ม เป็นองค์การที่ผิดกฎหมาย ได้แก่ สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNU) องค์การคะฉิ่นอิสระ (Kachin Independence Organization : KIO) พรรคคอมมิวนิสต์ใหม่ (New Mon State Party : NMSP) และพรรคก้าวหน้าแห่งชาติคะเรนนี่หรือคะยา (Karen National Progressive Party : KNPP) การประกาศเช่นนี้ถือเป็นมาตรการการรุกรานทางการเมือง ส่วนทางการทหารนั้นกองทัพพม่าเริ่มเข้าโจมตีชาวกะเหรี่ยงและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ตั้งแต่ฤดูแล้งปลายปี ค.ศ. 1989 มาจนถึงเดือนมกราคม ค.ศ. 1991 สามารถยึด "ค่ายมอเคีย" (Mokia) และ "ค่ายวะเล" (Wa Lay) ของชาว-กะเหรี่ยง เดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1991 ยึด "ค่ายที่ด่านเจดีย์สามองค์"

²⁶ ทรายแก้ว ชูทรัพย์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 58.

²⁷ ทรายแก้ว ชูทรัพย์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 58.

ศูนย์กลางของชาวมอญ และ "ค่ายมองก่อ" (Monghaw) ของชาวคะฉิ่น ใกล้ชายแดนสาธารณรัฐประชาชนจีนไว้ได้²⁸

ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1991 กองทัพสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง ได้ตอบโต้กองทหารพม่า โดยส่งกำลังติดอาวุธบุกเข้าโจมตีปิดล้อมทาง ภาคตะวันตกของกรุงย่างกุ้ง (ถนนย่างกุ้ง-อะระกัน) และโจมตีปิดล้อม เส้นทางภาคตะนาวศรี-วิคตอเรียพอยท์²⁹ การปฏิบัติการทางทหารของ ชาวกะเหรี่ยงครั้งนี้มีผลกระทบต่อ "โครงการสร้างสะพานมิตรภาพ" (Friendship Bridge)* เชื่อมโยงกรุงย่างกุ้ง-มะละแหม่ง (Moulmein - เมียวดี - กับอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มูลค่าประมาณ 79.2 ล้านบาท³⁰ "โครงการสร้างท่อก๊าซ-ธรรมชาติ" จากอ่าวเมาะตะมะผ่านจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทางประมาณ 500 กิโลเมตร ขนาด วันละ 250-500 ล้านลูกบาศก์ฟุต³¹ "สัมปทานป่าไม้บริษัทไทย 47 บริษัท" และ"สัมปทานการประมงในน่านน้ำพม่า เขตทะเล-อันดามัน"³² ฯลฯ

---

²⁸ ทรายแก้ว ชูทรัพย์, "สหภาพพม่า", เอเชียรายปี 1991/2534 สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2534, หน้า 186.

²⁹ The Nation (December 22, 1994) : 4.

³⁰ Bangkok Post (October 18, 1994) : 6.

* สะพานมิตรภาพยาวประมาณ 431 เมตร ข้ามแม่น้ำเมย ณ ตำบลท่าสายลวด อ.แม่สอด กับเมียวดี นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงต่างประเทศ ดินหม่องยิ่น (Khin Maung Yin) พลจัตวาหม่องหม่อง (Maung Maung) และพลโทคินยูน (Khin Nyunt) ร่วมพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างสะพานมิตรภาพ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2537

³¹ Bangkok Post (February 23, 1991) : 2.

³² The Nation (April 2, 1991) : 7.

ผลจากการโจมตีของกองทัพกะเหรี่ยงดังกล่าว ทำให้รัฐบาลพม่าภายใต้การนำของพลเอกชอหม่องต้องทบทวนนโยบายกับรัฐบาลไทย เกี่ยวกับการร่วมมือระหว่างพม่ากับไทย และยืนยันที่จะใช้กำลังทหารป้องกันการโจมตีจากกองกำลังติดอาวุธของชนกลุ่มน้อย

อย่างไรก็ดี รัฐบาลทหารพม่ายังเน้นการใช้กำลังทหารปราบปรามชาวกะเหรี่ยงชาวมอญและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ในห้วงฤดูแล้งเกือบทุกปีในเดือนกันยายน ค.ศ. 1992 ทหารพม่าปะทะกับกองทัพกะเหรี่ยง* ที่ "ค่ายห้วยพงลาว" (Huay Pong Lao)³³ ส่วนในน่านน้ำพม่าเขตทะเลอันดามัน ทหารกะเหรี่ยงลอบสังหารชาวประมงพม่าจำนวน 12 คน ที่เมืองมะริด เมื่อเดือนสิงหาคม-กันยายน ค.ศ. 1992 กองทหารกะเหรี่ยงปฏิบัติการตอบโต้ทหารพม่า ทุกครั้งที่รัฐบาลทหารพม่าใช้กำลังทหารเข้าปราบปรามชนกลุ่มน้อย แต่รัฐบาลทหารพม่าไม่อาจจะปราบปรามฝ่ายต่อต้านได้อย่างเด็ดขาด ชนกลุ่มน้อยกลับมีความเป็นเอกภาพมากขึ้น และจัดตั้งเป็น "พันธมิตรประชาธิปไตยแห่งพม่า" (Democratic Alliance of Burma : DAB) ขึ้น โดยรวมเอาชนกลุ่มน้อย นักศึกษาพม่า อดีตนักชาตินิยม และพระภิกษุ ประมาณ 20 กลุ่ม และกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 4 ประการ คือ³⁴

³³ Bangkok Post (September 4, 1992) : 7.

* ทหารกะเหรี่ยงประมาณ 400 คน บุกเข้าโจมตีค่ายห้วยพงลาว จับนายทหารพม่าได้ 4 คน และสังหารทหารพม่าอีกหลายคน

³⁴ โจเซฟ วิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 60.

1. เพื่อที่จะสร้างระบบสหพันธรัฐที่แท้จริงในสหภาพพม่า
2. เพื่อล้มล้างรัฐบาลทหารพม่า
3. เพื่อยุติสงครามกลางเมือง
4. เพื่อฟื้นฟูสันติภาพชั้นในประเทศ

ปัญหาชนกลุ่มน้อยเป็นปัญหาสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งซึ่งเผชิญหน้ารัฐบาลทหารพม่าตลอดมา นับตั้งแต่สหภาพพม่าได้รับเอกราชขึ้นจากการเป็นอาณานิคมของประเทศอังกฤษในปี ค.ศ. 1948 เนื่องจากชนกลุ่มน้อยชาวกะเหรี่ยงและกลุ่มอื่น ๆ ได้ปฏิบัติการต่อต้านรัฐบาลสหภาพพม่า โดยหวังจะได้รับอำนาจปกครองตนเองและเป็นรัฐอิสระ ซึ่งเป็นเรื่องที่รัฐบาลทหารพม่ายอมรับไม่ได้ เพราะสหภาพพม่าประกอบด้วยชนกลุ่มน้อยประมาณ 135 กลุ่ม มีจำนวนประชากรประมาณ 38,000,000 คน ร้อยละ 30 ของประชากรในสหภาพพม่าและครอบครองพื้นที่ถึง 1 ใน 3 ของประเทศ³⁵

พลเอกชอหม่อง ประธานสภาปฏิรูปกฎหมายและระเบียบของรัฐ และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ฯลฯ ได้ประกาศยืนยันเจตนารมณ์ว่า "กองทัพจะยังคงยึดอำนาจต่อไปจนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ 4 ประการคือ รักษา-กฎหมาย ระบบการปกครอง ความมั่นคง และเสถียรภาพของแต่ละภูมิภาค"³⁶

สงครามกลางเมืองยืดเยื้อยาวนานและไม่มีฝ่ายใดได้รับชัยชนะโดยเด็ดขาด เพราะรากเหง้าของปัญหาอยู่ที่รัฐบาลทหารพม่าเองที่ไม่ยอมให้ชนกลุ่มน้อยได้รับสิทธิปกครองตนเองและเป็นรัฐอิสระ ดังนั้นรัฐบาลทหารพม่าต้อง

³⁵บ้านเมือง 22 (กุมภาพันธ์ 2537) : 2.

³⁶โจเซฟ ซิลเวอร์สไตน์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 61.

เผชิญหน้ากับการต่อต้านภายใน³⁷ การต่อต้านของชนกลุ่มน้อยและแรงกดดันในประเด็นสิทธิมนุษยชน (human rights) จากประเทศตะวันตกมากขึ้น พลเอกชอหม่องและคณะรัฐบาลทหารพม่า ไม่สามารถจะควบคุมสถานการณ์ภายในประเทศได้ พลเอกชอหม่องจึงได้ลาออกจากตำแหน่งประธานสภาปฏิรูปกฎหมายและระเบียบของรัฐ นายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการทหารสูงสุด ฯลฯ เมื่อวันที่ 23 เมษายน ค.ศ. 1992 โดยอ้างสาเหตุทางสุขภาพ พลเอกตานฉ่วย (Than Swe) รองประธานสภาปฏิรูปกฎหมายและระเบียบของรัฐ รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด และผู้บัญชาการทหารบก ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน³⁸

รัฐบาลทหารพม่าภายใต้การนำของพลเอกตานฉ่วยได้แสดงท่าทีไม่นิยมความรุนแรงและถือนโยบายประนีประนอม ได้มีการผ่อนคลายแรงกดดันทางการเมือง และระงับการโจมตีชาวกะเหรี่ยงและชาวมอญชั่วคราว โดยได้ถอนกำลังทหารบางส่วนออกจากพื้นที่สู้รบตามแนวชายแดนไทย-พม่า กลับพื้นที่ส่วนกลาง แต่ยังคงวางกำลังบางส่วนยึดรักษากรณีประเทศที่สำคัญ และเผชิญหน้ากับทหารกะเหรี่ยงต่อไป³⁹

---

³⁷ การเลือกตั้งทั่วไปในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1989 พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy : NLD) ซึ่งมีพลเอกตินอู (Tin Oo) เป็นประธาน และนางอ่องซานซูจี (Aung San Suu Kyi) เป็นเลขาธิการได้ครองเสียงส่วนใหญ่ถึง 396 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งในสภา 485 ที่นั่ง แต่ทางการพม่าสั่งกักบริเวณพลเอกตินอู และนางอ่องซานซูจี ตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม ค.ศ. 1989 เป็นต้นมา ปัจจุบันยังไม่ได้รับการปล่อยตัว

³⁸ คณะที่ปรึกษาการข่าว สำนักนายกรัฐมนตรี, "เรื่อง ปัญหาชายแดนด้านตะวันตก กรกฎาคม 2535", หน้า 1.

³⁹ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด, "เรื่อง สรุปข่าวความมั่นคงด้านพม่า สิงหาคม 2536", หน้า 1.

อย่างไรก็ดี รัฐบาลทหารพม่ายังเน้นการใช้กำลังทหารปราบปรามชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย-พม่าต่อไปโดยไม่เปลี่ยนแปลง ตามข้อเท็จจริงทหารพม่ามิได้ถอนกำลังออกจากพื้นที่ แต่เป็นการสับเปลี่ยนกำลังตามหัวงระยะเวลาเท่านั้น ทหารพม่าที่ทำการปราบปรามชนกลุ่มน้อยอย่างต่อเนื่องและยาวนาน นับวันจะมีความชำนาญพื้นที่และการรบมากขึ้น ได้ซื้อเครื่องบินรบและเครื่องบินขนส่งจำนวนมากจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อใช้ปราบปรามชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย-พม่า⁴⁰ จึงส่งผลกระทบต่อราชรัฐไทยตามแนวชายแดนด้านตะวันตก โดยเฉพาะพื้นที่ด้านตรงข้ามอำเภอท่าสองยาง อำเภอแม่ระมาด อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก ยังมีการสู้รบระหว่างทหารพม่ากับทหารกะเหรี่ยง แต่พื้นที่สู้รบอยู่ห่างจากชายแดนประเทศไทย ลึกเข้าไปในเขตรัฐกะเหรี่ยงประมาณ 10 กิโลเมตร ทหารพม่ามีการเคลื่อนไหวสับเปลี่ยนกำลังเผชิญหน้าทหารกะเหรี่ยงบริเวณ "ค่ายค่อมูร่า" (Kawmoorah) (กองพลทหารราบเบาที่ 44 ของพม่า) ยึดครองพื้นที่ไว้เพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ในการทำไม้บริษัทเอกชนไทยมากกว่า 47 บริษัท⁴¹

ในห้วงปี ค.ศ. 1992-1994 ทหารพม่ามีความสามารถในการสนธิกำลังจากหน่วยต่าง ๆ เพื่อเข้าปฏิบัติการทางทหารต่อที่ตั้งทหารกะเหรี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวางกำลังเผชิญหน้าเพื่อกดดันทหารกะเหรี่ยงได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีปัญหาทางด้านการส่งกำลังบำรุง⁴² และสามารถควบคุมเส้นทางยุทธศาสตร์เดิมของทหารกะเหรี่ยงไว้ได้เกือบทั้งหมด รวมทั้งวิตรอนพื้นที่อิทธิพลและแหล่งเศรษฐกิจของทหารกะเหรี่ยง

⁴⁰ สยามรัฐ 20 (กุมภาพันธ์ 2536) : 3.

⁴¹ ชุดควบคุมที่ 34 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, "สถานการณ์ด้านการข่าวเมษายน-มิถุนายน 2537", หน้า 1.

⁴² ทหารพม่าใช้เฮลิคอปเตอร์ลำเลียงอาวุธและเสบียงอาหารในพื้นที่สู้รบ

ฝ่ายทหารกะเหรี่ยงมีความชำนาญมีประเทศมากกว่าทหารพม่า สามารถปรับแผนการสู้รบได้อย่างคล่องตัว จากยุทธวิธีแบบตั้งรับเป็นการรบแบบจรรยาธิ์ ทำการรบแบบกองโจรอย่างได้ผล ปรากฏว่าการปะทะกันระหว่างทหารกะเหรี่ยงกับทหารพม่าเกือบทุกครั้ง ในห้วงปี ค.ศ. 1992-1994 นั้น ฝ่ายทหารกะเหรี่ยงได้เปรียบและริเริ่มโจมตีก่อน เช่น การสู้รบในห้วงเดือนพฤษภาคมถึงกันยายน ค.ศ. 1994 ณ พื้นที่ ดังนี้

ค่ายเยจ่อ (Ye Gyaw) 4 พฤษภาคม เนิน 301 (16 พฤษภาคม) ห้วยตาดาน ใกล้กับค่ายเยจ่อ (23 พฤษภาคม) บ้านอุเกรทะ (24 พฤษภาคม) และฐานดอยทิกายะ (28 พฤษภาคม) ฯลฯ⁴³

นอกจากการปฏิบัติการทางทหารแล้ว รัฐบาลพม่ายังรุกทางด้านการเมืองโดยจัดให้มีการประชุมสมัชชาแห่งชาติ (national convention) ขึ้น ณ กรุงย่างกุ้ง เพื่อร่างรัฐธรรมนูญในการปกครองประเทศขึ้นเป็นครั้งแรก ตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม ค.ศ. 1993 เป็นต้นมา มีสาระสำคัญ 6 ประการคือ⁴⁴

1. ความปรองดองในชาติ
2. เพื่อมิให้สหภาพพม่าแตกสลาย
3. ก่อให้เกิดหลักการขึ้นพื้นฐานว่าด้วยความเป็นธรรมและบริสุทธิ
4. เพื่อให้ได้มาโดยเสรีภาพและความเสมอภาค
5. เพื่อให้ดำเนินระบอบประชาธิปไตยในระบบหลายพรรค-การเมือง
6. กองทัพจะต้องมีบทบาทในการบริหารประเทศ

การประชุมสมัชชาแห่งชาติได้ดำเนินไปอีกหลายครั้ง ในห้วงเดือนมกราคมถึงเมษายน ค.ศ. 1993 แต่ก็ยังไม่สามารถได้ข้อยุติในเรื่องของบทบาทของ

---

⁴³ ชุดควบคุมที่ 34 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, "สถานการณ์ด้านการข่าว เมษายน-มิถุนายน 2537", หน้า 1-4.

⁴⁴ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด, "เรื่องสรุปข่าวความมั่นคงด้านพม่า สิงหาคม 2536", หน้า 9.

ฝ่ายทหาร เพราะรัฐบาลทหารพม่าได้ยืนยันการเรียกร้องต่อสมาชิกแห่งชาติ ในการที่จะให้กำหนดบทบาทของทหารไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยให้ฝ่ายทหารมีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่ในภาวะฉุกเฉิน และมีบทบาทร่วมในการบริหารประเทศในทุกๆระดับ ตั้งแต่ส่วนกลางถึงระดับอำเภอ รวมทั้งขอให้มีความหนึ่งที่หนึ่งของทหารในรัฐสภาอีกด้วย ทั้งนี้ไม่ได้มีการกำหนดห้วงระยะเวลาในการทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นสำคัญ ๆ ของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ว่าจะให้แล้วเสร็จเมื่อใด ทั้งนี้เพราะรัฐบาลพม่าต้องการจะประวิงเวลาไปอย่างน้อยจนถึงปลายปี ค.ศ. 1992⁴⁵

พลเอกโบเมียะ ได้ตั้งข้อสังเกตว่า "ฝ่ายทหารพม่ายังคงครองอำนาจปกครองประเทศแบบเผด็จการและให้สิทธิแก่ชาวพม่าเหนือกว่าชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ทางทหารพม่าไม่มีความจริงใจในการเจรจา และไม่มีสาระอะไรในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่"⁴⁶

เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1993 พลเอกโบเมียะ ได้มีจดหมายเปิดผนึกถึงพลเอกตานฉ่วย มีสาระสำคัญคือ ประชาชนพม่าต่างปรารถนาจะให้ยุติการสู้รบภายในประเทศ ผลจากการสู้รบทำให้พม่าต้องกลายเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนาและยากจน จากประเทศที่เคยเจริญรุ่งเรืองมาก่อน รัฐบาลทหารพม่าพยายามแก้ปัญหาข้อขัดแย้งกับชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ โดยวิธีการทำสงคราม แต่แท้จริงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต้องแก้ไขด้วยวิธีการทางการเมืองเท่านั้น กลุ่ม DAB มีความประสงค์จะขอเจรจากับรัฐบาลพม่า หากรัฐบาลพม่ายินดี โดยการเจรจาจะมุ่งเน้นเรื่องการยุติการปฏิบัติการทางทหาร และการปล่อยนักโทษการเมืองเป็นอิสระโดยไม่มีเงื่อนไข

⁴⁵สมาชิกรัฐสภาผู้แทนราษฎรชุดปี ค.ศ. 1990 จะต้องหมดสภาพไปและคงกักบริเวณนางอ่องซานซูจี้ไว้ต่อไปโดยไม่มีกำหนด

⁴⁶สัมภาษณ์ พลเอกโบเมียะ ณ กองบัญชาการทหารสูงสุดค่าย-มานาเนอปลอว์ รัฐกะเหรี่ยง วันที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1994
นาวาอากาศเอกสมโชค สวัสดิ์รักษ์ ผู้สัมภาษณ์และบันทึก

ในการพบปะ เจรจาไม่จำเป็นต้องพบปะกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพียงกลุ่มเดียว* และกลุ่ม DAB ยินยอมเจรจาสหภาพพม่าต่อหน้าสื่อมวลชน⁴⁷

อย่างไรก็ดี จนถึงขณะนี้รัฐบาลทหารพม่ายังไม่ได้ให้คำตอบใด ๆ กับกลุ่ม DAB รัฐบาลทหารพม่าได้จัดตั้ง องค์การทางการเมือง คือ "สมาคมเพื่อความพร้อมเพรียงในการพัฒนาแห่งชาติ" ขึ้น เมื่อวันที่ 15 กันยายน ค.ศ. 1993 มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ⁴⁸

1. เพื่อมิให้สหภาพพม่าเป็นประเทศที่ล่มสลาย
2. เพื่อความปรองดองของชนในชาติ
3. เพื่อความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย
4. เพื่อส่งเสริมเกียรติภูมิของชาติ
5. เพื่อการสถาปนาประเทศยุคใหม่

สมาคมเพื่อความพร้อมเพรียงในการพัฒนาแห่งชาติ จะเปิดรับสมัครบุคคล สัญชาติพม่าทั้งชายและหญิงทั่วประเทศ โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จะถือว่าเป็นสมาชิกวัยผู้ใหญ่ เสียค่าบำรุงเดือนละ 5 จ๊ิต ส่วนผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ถือว่าเป็นสมาชิกวัยเด็ก ไม่ต้องเสียค่าบำรุง ทั้งนี้บุคคลที่เป็นข้าราชการสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้โดยให้สมัครกับสมาคม ฯลฯ ที่ก่อตั้งอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภาคต่าง ๆ แต่ชนกลุ่มน้อยก็ไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหารพม่า เพราะไม่ไว้วางใจรัฐบาลทหารพม่า เพียงแต่แสดงท่าทีว่าต้องการเจรจากับรัฐบาลทหารพม่าเท่านั้น⁴⁹

---

*พลเอกโบเมียะ มีความปรารถนาที่จะให้มีการเจรจาสหภาพพม่าในประเทศไทยหรือประเทศอื่น ๆ

⁴⁷ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด, เรื่อง "สรุปข่าวความมั่นคงด้านพม่า สิงหาคม 2536", หน้า 8. (วิทยุ BBC ภาคภาษาพม่าเสนอข่าว วันที่ 20 พฤษภาคม 2536)

⁴⁸เรื่อง "สรุปข่าวความมั่นคงด้านพม่า ตุลาคม 2536", หน้า 10

⁴⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

สาเหตุของการปรับท่าทีของชนกลุ่มน้อย "พันธมิตรประชาธิปไตยแห่งพม่า" อาจเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น การขาดแคลนอาวุธ - กระสุนปืน ปัญหาด้านเศรษฐกิจของชนกลุ่มน้อยเอง กระแสความเปลี่ยนแปลง และแรงกดดันจากต่างประเทศที่ต้องการให้การเจรจาในการแก้ไข ปัญหา และปัจจัยที่สำคัญคือนโยบายของรัฐบาลไทยที่มีต่อชาวกะเหรี่ยงและชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

ปัจจุบัน (21 ธันวาคม ค.ศ. 1993) รัฐบาลทหารพม่าภายใต้การนำของพลเอกตานฉ่วย ได้กำหนดนโยบายกองทัพพม่าที่มีต่อชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ดังนี้

1. ไม่ว่ากลุ่มใดก็ตาม ถ้าหากกลับเข้ามาร่วมมือกับรัฐบาลทหารพม่า ก็จะได้รับอนุญาตให้ติดอาวุธในพื้นที่ของตนเองได้
2. หลังจากร่วมมือกับรัฐบาลทหารพม่าแล้ว รัฐบาลจะให้ความร่วมมือด้านการพัฒนาของกลุ่มต่าง ๆ
3. กลุ่มที่เข้ามาร่วมมือกับรัฐบาลทหารพม่าแล้ว จะไม่ถือว่าเป็นการเข้ามามอบตัว แต่จะถือว่าเป็นการเข้าร่วมมือกันพัฒนาประเทศชาติ
4. รัฐบาลทหารพม่ายินดีให้การช่วยเหลือกลุ่มที่เข้ามาร่วมมือกับรัฐบาล ทางด้านความปลอดภัย ความเป็นอยู่ทางด้านเศรษฐกิจ และด้านเสบียงอาหาร
5. ถ้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเห็นว่ารัฐบาลทหารพม่ากระทำไม่ถูกต้อง มีสิทธิ์ตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งได้
6. รัฐบาลทหารพม่าไม่อนุญาตให้กลุ่มที่เข้ามาร่วมมือกับรัฐบาลแบ่งเขตพื้นที่ของตนเอง เพราะรัฐบาลต้องการร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ทางด้านการพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองเท่านั้น

อย่างไรก็ดี ชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ ไม่ให้ความเชื่อถือนโยบาย กองทัพพม่า ปรากฏการณ์ที่ผ่านมาในอดีตและปัจจุบัน รัฐบาลทหารพม่าไม่มีความจริงใจที่จะให้ชนกลุ่มน้อยได้รับสิทธิในการปกครองตนเองและเป็นรัฐอิสระ นโยบายของรัฐบาลทหารพม่าคงเน้นการใช้กำลังทหารพม่าและอาวุธปราบปรามชนกลุ่มน้อยต่อไปโดยไม่เปลี่ยนแปลง⁵⁰

---

⁵⁰ ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด, "เรื่องสรุปข่าวความมั่นคงด้านพม่า มกราคม 2537", หน้า 18-19.